

Sorin Antohi (n. 1957) este istoric al ideilor, eseist, traducător. Membru în Academia Europaea. Mai multe informații la www.sorinantohi.org.

*

Idei în Agora este un program dedicat analizei spiritului public. A fost inițiat în 2017 de Sorin Antohi și este susținut de Adrian Majuru. Realizat de Muzeul Municipiului București, în parteneriat cu Asociația Orbis Tertius / A Treia Lume. Întâlnirile au format diferite și propun un dialog între curente, mișcări, personalități, viziuni despre lume, teorii, ideologii. Filmele, postate pe YouTube la https://www.youtube.com/channel/UCv5R2xEgA_M5nzwUGl8kcQ. Arhiva, la www.sorinantohi.org și <http://muzeulbucurestii.ro/idei-in-agora.html>. V. și <https://www.facebook.com/IdeiInAgora/>.

Programul a început pe 21 iunie 2017, cu un dialog între Gregory Claeys și Sorin Antohi, *Marx and Marxism: Utopia, Dystopia, History*. La cele 65 de evenimente și 3 reuniuni conexe au participat 94 de invitați (unii au revenit cel puțin o dată) din România (majoritatea), Armenia, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Franța, Germania, Israel, Italia, Marea Britanie, Republica Moldova, Spania, Statele Unite, Turcia, Ungaria. Ultima întâlnire înainte de întreruperea cauzată de pandemie a fost **LX: Jazz, cultură, libertate**. Virgil Mihaiu în dialog cu Sorin Antohi (25.02.2020). Trei întâlniri anunțate au fost anulate. Una, cu Mihai Spăriosu, nu mai poate fi reprogramată... **LXI: Democrația liberală în criză**. Aurelian Crăiuțu în dialog cu Sorin Antohi (20.06.2022). **LXII: Opera și viața. Priviri retrospective și prospective**. Sorin Alexandrescu în dialog cu Sorin Antohi (4.10.2022). **LXIII: Natura sau societatea? Perspectiva neurocriminologiei**. Jean Jacques Askenasy în dialog cu Sorin Antohi (18.10.2022). **LXIV: Imaginarul social**. Corin Braga în dialog cu Sorin Antohi (28.10.2022). **LXV: Ioan Petru Culianu and the History of Religions**. Giovanni Casadio talks to Sorin Antohi (1.11.2022).

În pregătire: **LXVII:** 22.11.2022, 18:00. *Populismul. Idei, ideologii, acțiuni*. Michael Shafir în dialog cu Sorin Antohi. **LXVIII:** 6.12.2022, 18:00. *Noica. După 35 de ani*. Andrei Pleșu în dialog cu Sorin Antohi.

În afara seriei, dar legat de ea, au avut loc: *România Mare 2.0. De la insula de latinitate la arhipelagul global*, conferință organizată Sorin Antohi (23-24.11.2018); Royal Colloquium IV, *From Dystopia to Posthistory*. Conveners: Sorin Antohi and Gregory Claeys (23.06.2019); *The Museum of the Future / Muzeul Viitorului / Museum der Zukunft*. Public debate. Volker Rodekamp, Anselm Hartinger, Adrian Majuru. Moderator: Sorin Antohi (3.10.2019). Evenimentele sunt arhivate la adresele menționate mai sus.

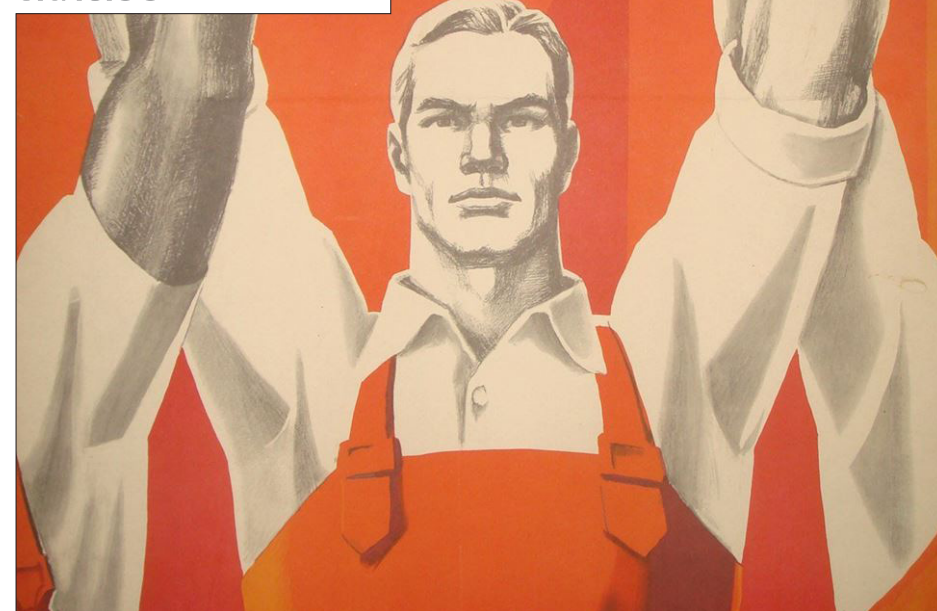

Eveniment organizat de
Primăria Municipiului București
prin Muzeul Municipiului București.

Idei în Agora

O meta-știință
a Omului Nou?
*Întoarcere în
România anilor
1940-1970*

11 noiembrie 2022,
ora 16:00

Marius Turda
în dialog cu
Sorin Antohi

Palatul Suțu
Bd. I.C. Brătianu nr. 2

Eveniment organizat de
Primăria Municipiului București
prin Muzeul Municipiului București.

Intrarea liberă.

O meta-știință a Omului Nou? Întoarcere în România anilor 1940-1970

Marius Turda în dialog cu Sorin Antohi

11 noiembrie 2022, 16:00
Palatul Suțu, Bd. Ion C. Brătianu 2

Prăbușirea Germaniei naziste și impunerea Uniunii Sovietice ca mare putere globală au antrenat Europa Centrală și de Est într-un proces rapid de transformare forțată pe toate planurile. Dar nu tot trecutul a fost depășit sau uitat. De pildă, Omul Nou, constructorul și produsul oricărei religii/utopii/ideologii, a cunoscut o nouă încarnare, în care antimodernismul (inclusiv fascismele și nazismul) s-au împletit pînă la SF și distopie cu modernismul (inclusiv cel sovietic). Astfel a apărut o meta-știință a Omului Nou, fuziune demiurgică sau cel puțin co-evoluție reciproc mimetică a științelor sociale, umane și biomedicale cu imaginarul social, științele exacte, tehnologia și propaganda.

Acesta este contextul dialogului meu cu Marius Turda, care se întoarce la Idei în Agora (cf. edițiile XII, XXIX, XXXVIII, XLIV) cu prilejul uneia din numeroasele expoziții pe teme biopolitice care le-a realizat în diverse orașe europene.

Sorin Antohi

*

După sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial au existat numeroase încercări de a clarifica relația dintre antropologia fizică și genetica umană. După cele întâmplate în timpul războiului în Germania și în teritoriile ocupate de ea, oamenii de știință din aceste domenii de cercetare, mai ales cei din țări precum Marea Britanie, Franța și Statele Unite, au făcut o distincție clară între „adevărată” știință a eredității și pseudo-știința rasismului nazist. Un proces similar a avut loc și în țările Europei de Est, intrate aproape jumătate de secol sub dominația Uniunii Sovietice.

Această a treia expoziție din seria *Știință și etnicitate* are drept tematică România din perioada de la sfârșitul anilor '40 și până la începutul anilor '70 ai secolului trecut. Ea urmărește să identifice atât continuitățile, cât și discontinuitățile dezbaterii despre rasă și rasism, comparativ cu perioada precedentă, așa cum au putut fi urmărite în primele două expoziții din această serie.

După 1945, România a intrat în sfera de influență sovietică care a însemnat printre altele și închisoare politică pentru elitele culturale și epurarea drastică a instituțiilor științifice. În același timp, antropologia, medicina și genetica au fost condamnate oficial ca fiind „burgheze”, în vreme ce teoriile eredității, cum ar fi cele ale lui Gregor Mendel și T. H. Morgan, au fost înlocuite cu modelele pseudo-științifice propuse de T. D. Lîsenko și Olga Lepeșinskaia. Conturul unei noi abordări, în antropologie și în celelalte științe ale omului, a început să devină treptat tot mai evident. În conformitate cu modelul sovietic, scopul acestor noi abordări era de a reafirma preeminența socialului asupra biologicului și de a re-evalua importanța istorică a colectivității. Totuși, au existat oameni de știință români care au depus eforturi

pentru a adapta metodologiile interbelice (în special metoda antropologică propusă de Francisc Rainer și cea monografică dezvoltată de Dimitrie Gusti) la noul mediu științific de inspirație sovietică. Ei au dorit să pună în evidență importanța cercetărilor lor antropologice pentru dezvoltarea noilor concepte comuniste despre om și societate.

Această expoziție reconstruiește traseul urmat de antropologie și biologie în primele trei decenii ale României

comuniste. Cele două discipline au promovat cercetarea istoriei evoluției umane și a diversității umane în România. Ca și în perioada anilor '30, această nouă „știință a omului” a fost puternic ideologizată. De aceea, atât reînstituționalizarea antropologiei fizice ca disciplină științifică în România, începând cu anii '50, dominată de Ștefan-Marius Milcu la București și de Olga Necrasov la Iași, cât și acceptarea oficială a darwinismului și, apoi, a geneticii umane în anii '60, trebuie să fie înțelese în cadrele lor ideologice specifice. La urma urmei, aceasta a fost perioada în care ambițiile regimului politic din România erau acelea de a construi o nouă societate socialistă. Mai mult chiar, acest program socialist biopolitic a fost îmbrățișat fără rețineri de antropologi, sociologi, medici și biologi, care l-au adoptat ca element esențial cercetărilor lor științifice.

Marius Turda

(Prezentarea expoziției Știință și etnicitate III: De la raseologia sovietică la monografia antropologică, *Institutul de Istorie „N. Iorga”*)

*

Marius Turda (n. 1973) este originar din Maramureș și a studiat la București, Budapesta și Oxford. Este profesor de istoria eugeniei și a rasismului la Oxford Brookes University, unde este și directorul Centrului de Studii Umanisto-Medicale. Membru în numeroase asociații profesionale, printre care Royal Historical Society, Academia Europaea și Galton Institute. Este profesor asociat la Universitatea Sapienza din Roma și membru de onoare al Institutului de Istorie „G. Barițiu” din Cluj. După ce s-a stabilit definitiv în Marea Britanie (2002), a predat mai întâi la UCL, apoi la Oxford Brookes University și la University of Oxford. A fost profesor invitat la Universitatea Paris 7, EHESS, Universitatea Masaryk din Brno și la Universitatea din Corinthos, Grecia. Prima lui carte, *The Idea of National Superiority in Central Europe, 1880-1918*, a apărut în 2005 (tradusă în română). Este editorul colecției „Studies in the History of Medicine” de la CEU Press (Budapesta–New York). Printre cărțile sale recente: *Religion, Evolution and Heredity* (2018), *The History of East-Central European Eugenics* (2015, 2017), *Latin Eugenics in Comparative Perspective* (2014; 2016), *Eugenics and Nation in Early 20th Century Hungary* (2014; trad. română 2021, Premiul „Nicolae Bălcescu” al Academiei Române); *Historicizing Race* (2018; trad. română 2019), *Modernism and Eugenics* (trad. franceză 2011, trad. română 2014). Este editorul general a colecției *A Cultural History of Race* (în 6 volume, 2021) și a creat portalul de istorie publică www.confront-eugenics.org. Următoarea carte în limba română: *De la „știința națiunii” la Holocaust*, 2023.

